

ชื่อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะยวน้อย จังหวัดพังงา
ผู้เขียน	นางสาวสุรรักษ์ วิชชุปัญญากุล
สาขาวิชา	การจัดการการบริการและการท่องเที่ยว (หลักสูตรนานาชาติ)
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความสนใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะยวน้อย (2) ศึกษาระดับความสำคัญของสิ่งกระตุ้นชุมชนในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่เกาะยวน้อย (3) เสนอแนะรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน ในแผนการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่เกาะยวน้อย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่ใน ตำบลเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา จำนวน 300 คนในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม 2548 การวิเคราะห์ผล ผู้วิจัยใช้ (1) Independent Samples T-Test (2) One-Way ANOVA (3) Pearson's Chi-Square และ (4) Principle Component Analysis Method ในโปรแกรม SPSS 11.0 for Windows

ผลการศึกษาที่ได้รับจากการสำรวจในเบื้องต้นพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มผู้นำท้องถิ่น 14 คน กลุ่มผู้ประกอบการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชุมชน (โฮมสเตย์) 63 คน กลุ่มผู้ประกอบการหรือทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว 95 คน และกลุ่มประชาชนทั่วไป 128 คน ส่วนความรู้ของประชากรในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประเมินจากร้อยละของประชากรผู้มีความรู้สูงกว่าระดับมาตรฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ที่ 0.75 เป็น 53% และ 70.33% ตามลำดับ ซึ่งกว่าครึ่งของกลุ่มประชากรตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำท้องถิ่นเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจสูงสุด ผลเหล่านี้ได้สื่อถึงคุณลักษณะของการเป็นกลุ่มประชากรที่ดีและน่าเชื่อถือในการตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่า ผู้นำท้องถิ่น ผู้ประกอบการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชุมชน (โฮมสเตย์) และผู้ประกอบการหรือทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีระดับความสนใจในการมีส่วนร่วมที่ระดับสูงคิดเป็นจำนวน 172 คน หรือ 57.33% และกลุ่มประชาชนทั่วไป 128 คนหรือ 42.67% มีความสนใจในการมีส่วนร่วมที่ระดับปานกลาง ประชาชนต้องการร่วมกิจกรรมในด้านการได้รับผลประโยชน์ การดำเนินงาน และการตัดสินใจ อยู่ในระดับสูงตามลำดับ และต้องการร่วมกิจกรรมในด้านการวางแผน การจัดการกับปัญหา และการประเมินผลงาน ในระดับปานกลาง

ตามลำดับ ทุกกลุ่มของประชากรเห็นว่าระยะเวลาของการร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมที่สุดคือตามสะดวกและตามที่จำเป็น ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมมีผลต่อระดับความสนใจในการมีส่วนร่วม ระดับกลุ่มอายุที่สูงขึ้น ส่งผลให้ระดับความสนใจในการมีส่วนร่วมลดลง และ ประชากรที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุปริญญาหรืออาชีวศึกษาขึ้นไปมีระดับความสนใจในการมีส่วนร่วมมากกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ

ทุกกลุ่มของประชากรให้ความสำคัญต่อสิ่งกระตุ้นในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับสูง โดยให้ความสำคัญต่อผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการได้รับข้อมูลข่าวสารตามลำดับ กลุ่มผู้ประกอบการหรือทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อสิ่งกระตุ้นมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ รองลงมาคือ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชุมชน (โฮมสเตย์) และกลุ่มประชาชนทั่วไปตามลำดับ ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมของประชากรมีผลต่อการให้ระดับความสำคัญของสิ่งกระตุ้น ประชากรในระดับกลุ่มอายุที่สูงขึ้นให้ระดับความสำคัญของสิ่งกระตุ้นน้อยลง และ ประชากรกลุ่มที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุปริญญาหรืออาชีวศึกษาขึ้นไป ให้ระดับความสำคัญของสิ่งกระตุ้นมากกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาครั้งนี้ ประการแรกคือสนับสนุนให้คนในชุมชนเกาะยวน้อยมีส่วนร่วมมากขึ้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมที่เริ่มจากการให้กลุ่มผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้นำสนับสนุนการอบรมความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุ 18-25 ปีซึ่งมีความสนใจในการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ รวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ ต่อจากนั้นให้คนในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการในแผนการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและการรับผลประโยชน์ ประชาชนควรร่วมกันประเมินและหาแนวทางเพื่อปรับปรุงกระบวนการของรูปแบบการมีส่วนร่วม รวมทั้งควรมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในการวางแผนและตัดสินใจในการเตรียมแผนการปรับปรุงการท่องเที่ยวที่เกาะยวน้อย ข้อเสนอแนะประการที่สองคือ ให้ความสำคัญต่อผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรกเพราะคนในชุมชนเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด รองลงมาคือเศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรมตามลำดับ เพื่อกระตุ้นคนในชุมชนเกาะยวน้อยให้เกิดความสนใจมีส่วนร่วมมากขึ้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และประการสุดท้ายคือควรให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่คนในชุมชนเกาะยวน้อยอย่างเพียงพอในรูปแบบการรวมกลุ่มสนทนา การประชุม หรือการฝึกอบรมที่เหมาะสม

Thesis Title	Community Participation for Sustainable Tourism Development at Koh Yao Noi, Changwat Phang Nga
Author	Miss Surarak Wichupankul
Major Program	Hospitality and Tourism Management (International Program)
Academic Year	2005

ABSTRACT

The objectives of this thesis were (1) to study the interest levels of community participation for sustainable tourism development at Koh Yao Noi, (2) to study the important levels of community motivation that influence participation for sustainable tourism development at Koh Yao Noi, and (3) to propose a community participation model in tourism plan for sustainable tourism development at Koh Yao Noi.

The data was collected through questionnaires distributed to 300 households in the period of September to October 2005, to the local residents at Koh Yao Noi. Independent Samples T-Test, One-Way ANOVA Pearson's Chi-Square, and Principle Component Analysis Method were used for the data analysis.

The result from the study indicated that respondents could be classified into 4 groups. Those were 14 local authorities, 63 homestay owners, 95 tourism service providers, and 128 local residents. The residents who had mean score of ecotourism and sustainable tourism knowledge higher than 0.75 (P-Standard of Knowledge) were 53% and 70.33%, respectively. More than a half of the respondents well recognized ecotourism and sustainable tourism, especially the local authorities were the most knowledgeable. Therefore, the respondents were the appropriate and dependable in respond to the questionnaire.

The result indicated that 57.33% or 172 respondents of local authorities, homestay owners, and tourism service providers had "High" level of interest in participation. The rest, 128 local residents, or 42.67% had "Moderate" level of interest. The respondents wanted to participate in benefits gaining, implementation, and decision-making in "High" level of interest and wanted to participate in planning, problem solving, and evaluation in "Moderate" level of interest. The respondents' appropriate time participated for sustainable tourism development was "Whenever Necessary". The respondents' social role tended to affect their interest level of participation. Older

respondents tended to have less interest than younger respondents did. The respondents who obtained the education in “Diploma, Vocational or higher” presented the highest mean scores among others.

All groups of respondents ranked the “High” level of important among motivations. The respondents selected the environmental benefits as the most important motivation that influenced the participation for sustainable tourism development then, followed by the economic, the socio-culture, and information gathering respectively. The tourism service providers ranked the highest important level of motivation, followed by local authorities, homestay owners, and local residents. The social role of respondents tended to affect their important level of motivation. The older respondents gave less important than the younger did. The respondents who obtained the education in “Diploma, Vocational or higher” presented the higher important than other levels.

According to the thesis results, 3 recommendations could be presented as follows. Firstly, Koh Yao Noi community should carry out the proposed model of community participation in tourism plan for sustainable tourism development. Local authorities should be the leader to provide the tourism education, especially to the residents who were in between 18-25 years old because they tended to have higher interest than other age groups did. Local authorities should provide human resource and financial support to Koh Yao Noi residents as well. The residents should process the tourism plan in order to get the participation and tourism benefits. Afterwards, they should evaluate and find the ways or methods to improve the process of the model. Koh Yao Noi residents, who involved in carrying out the model, should continue participation in planning and decision-making in order to prepare the plan for improving the tourism at Koh Yao Noi. Secondly, the environmental benefits should be raised as the priority important motivation for sustainable tourism development, then followed by the economic and socio-cultural benefits in order to influence the higher participation level. Finally, Koh Yao Noi residents should be provided sufficient tourism information in the form of group discussion, group meeting, or appropriate training.

Key Words: Participation, Motivation, Sustainable tourism development, Koh Yao Noi